

ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἐπειδὴ καθημερινῶς γινόμεθα αὐτόπτες καὶ αὐτήκοοι μάρτυρες, στὴν κακοποίηση τῆς γλώσσας μας, ἐπιθυμοῦμε καὶ θέλουμε νὰ ὑψώσουμε τὴν φωνή μας, μαζί μὲ τοὺς χιλιάδες ἄλλους, οἱ ὅποιοι τὰ αὐτὰ φρονοῦν καὶ τὰ αὐτὰ βιώνουν καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων πόθων ἐλαύνονται.

Ἡ σπουδαιότητα τῆς διασωθείσης Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας συνέβαλε ἀποφασιστικῶς στὴν (πρῶτη) Ἀναγέννηση (τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος) στὴν Εὐρώπη, ἡ ὁποία Εὐρώπη, ἐξερχομένη καὶ ἀσθμαίνουσα ἀπὸ τὴν ὑπερχιλιετή πνευματικὴ νάρκη τοῦ Μεσαίωνα, ἐμβολιάσθηκε ἀπὸ τὰ μηνύματα τοῦ ἑλληνικοῦ στοχασμοῦ, τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας.

Κάθε κατάκτηση τοῦ μακροῦ καὶ πλουσίου παρελθόντος τῆς ἑλληνικῆς διανοήσεως καὶ δημιουργίας κατονομάσθηκε καὶ σηματοδοτήθηκε μέσω τῶν ἀντιστοιχῶν συμβόλων, ὄρων ἢ λέξεων, οἱ ὁποῖες βρίσκονται σὲ πλήρη αἰτιακὴ σχέση μὲ τὰ σημανόμενα, τὰ ὁποῖα μεταφέρουν τὴν βαρεία καὶ συμπυκνωμένη συναισθηματικὴ καὶ ἐννοιολογικὴ φόρτιση ἡ ὁποία τοὺς προσδόθηκε. Σήμερα, ὅπως καὶ στὸ ἀπώτερο παρελθὸν σκεπτόμεθα καὶ ἐκφραζόμεθα μὲ τὰ ἴδια αὐτὰ λεκτικὰ σύμβολα.

Δὲν ὑπάρχει διαδικασία γνώσεως δίχως γλώσσα ὅπως δὲν ὑπάρχει σκέψη δίχως γλώσσα καὶ γλώσσα ἡ ὁποία νὰ εἶναι καθαρὸς κώδικας, δηλαδή, καθαρὸ τυπικὸ σύστημα, διότι ἡ γνώση δὲν μπορεῖ νὰ ἀναχθεῖ καὶ μόνον στὸν χειρισμὸ ἀλγορίθμων.

Κατὰ τὸν Ἑλληνα νομπελίστα ποιητὴ, Ἑλύτη:

«Ἐὰν ἡ γλώσσα ἀποτελοῦσε ἀπλῶς ἓνα μέσο ἐπικοινωνίας, πρόβλημα δὲν θὰ ὑπῆρχε. Συμβαίνει ὅμως ν' ἀποτελεῖ καὶ ἐργαλεῖο μαγείας καὶ φορέα ἠθικῶν ἀξιών. Προσκτᾶται ἡ γλώσσα στὸ μάκρος τῶν αἰώνων ἓνα ὀρισμένο ἦθος. Καὶ τὸ ἦθος αὐτὸ γεννᾷ ὑποχρεώσεις. (Λόγος στὴν Στοκχόλμη, Ἐν λευκῷ, σ.327). Καὶ ἀκόμη ὅτι:

«Τὸ φαινόμενο τῆς γλώσσας, μὲ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο ποὺ ἓνα τοπίο δὲν εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἄθροισμα μερικῶν δένδρων καὶ βουνῶν ἀλλὰ μιὰ πολυσήμαντη παρασημαντικὴ, δὲν εἶναι καὶ ἐκεῖνο διόλου τὸ ἄθροισμα μερικῶν λέξεων - συμβόλων τῶν πραγμάτων ἀλλὰ μιὰ ἠθικὴ δύναμη ποὺ ἡ ἀνθρώπινη διάνοια τὴν κινητοποιεῖ, ὡσὰν νὰ προϋπάρχει ἀπὸ τὰ πράγματα, γιὰ νὰ δημιουργήσῃ ἴσα - ἴσα, καὶ ἔτσι μόνον αὐτὰ νὰ ὑπάρξουν...» (Τὸ χρονικὸ μιᾶς δεκαετίας. ΤΟ ΒΗΜΑ. 14 Μαΐου 2003).

Ἀπεμπολώντας ὅμως τὴν γλώσσα μας, ἀπεμπολοῦμε τὴν μακροβιότερη πνευματικὴ ἐπένδυση ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἱστορία μας καὶ ὁ πολιτισμὸς μας. Καὶ οἱ λαοί, οἱ ὅποιοι δὲν μερίμνησαν ἐγκαίρως νὰ διατηρήσουν τὴν ἱστορία τους καὶ ἄρα τὴν συλλογικὴ τους μνήμη, χάνονται. Ἀφομοιώνονται ἀπὸ ἄλλους λαοὺς καὶ σβῆνουν διὰ παντὸς ὡσὰν τὰ ρυάκια, τὰ ὁποῖα ἀργὰ καὶ ἀθόρυβα σβῆνουν μόλις πέφτουν στὴν μεγάλη καὶ κοχλάζουσα ροὴ τῶν ποταμῶν, ἀποκτώντας πλέον τὸ χρῶμα τους καὶ τὴν ὑφή τους.

Περιφρουρώντας με τὸν δέοντα σεβασμὸ τὸ ἐνιαῖο, ἀδιαίρετο καὶ διαχρονικὸ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, κύπτοντας ἐντὸς μας καὶ ἀναμετρώντας ξανὰ τὶς δυνατότητές μας, μποροῦμε νὰ στηθοῦμε ξανά, ζωντανὰ κύτταρα τῆς κοινω- νίας, δημιουργώντας πνευματικὰ ἀγαθὰ, γιὰ ἐμᾶς καὶ τὰ παιδιὰ μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ ὅλους ὅσους ἐνστερνίζονται τῆς ἡμετέρας παιδείας.

Ἡ γλώσσα μας, δυστυχῶς, βάλλεται καὶ ὑποσκάπτεται παντοιοτρόπως ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ φίλους, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εἶναι τὸ λυπηρὸ, καὶ ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἰδι- ούς.

Πιθηκίζοντας ἀφενὸς στὸν καθημερινὸ μας λόγο μετ' ἀκηδίας, ἀφροσύνης καὶ ἐπιπολαιότητος ἓνα λόγο συνθηματικὸ, ἀποσπασματικὸ, χωρὶς εἰρμὸ καὶ ἀλληλουχία καὶ ἀφ' ἑτέρου αὐτόπτες μάρτυρες στὸ συντελούμενο ἐγκλημα κατὰ τῆς γλώσσας μας, δεχόμεθα ἀδιαμαρτυρήτως τὴν καταλυτικὴ καὶ ἐπικίν- δυνη ἐξάπλωση σὲ ἓνα πλῆθος περιοδικῶν καὶ ἑφημερίδων, ἐνὸς θρυμματι- σμένου ἀγγλόφιλου ὕφους, τόσον διαφορετικοῦ ἐκείνου τοῦ γνωστοῦ τῶν πα- λαιῶν καλῶν Ἑλλήνων συγγραφέων μας καὶ δημοσιογράφων, οἱ ὅποιοι πο- νοῦσαν καὶ ἀγαποῦσαν τὸν τόπο αὐτό.

Ἡ ἀδράνειά μας καὶ ἡ ἀμάθειά μας ἀγγίζει τὰ ὄρια τῆς ὑποκρισίας, ὅταν μετὰ περισσῆς ἀναλησιᾶς κοπτόμεθα, δῆθεν διότι ἀπεμπολεῖται ἡ γλώσσα μας ἀπὸ κάποια ξένα κέντρα ἀποφάσεων, τὴν στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποία ἐμεῖς οἱ ἴδιοι γινόμεθα καθημερινῶς «ἀρνησίγλωσσοι». Καὶ ἀρνησίγλωσσος εἶναι μία νεότευκτη λέξη καὶ δὲν ὑπάρχει σὲ κανένα ἔγκυρο ἑλληνικὸ λεξικὸ γιὰ τὸν ἀπλούστατο, μοναδικὸ καὶ σημαίνοντα λόγο ὅτι οὐδέποτε στὸ παρελθὸν δια- νοήθηκε Ἑλλήν τὴν ὑπαρξὴ ἀρνησιγλώσσου Ἑλληνοῦ.

Γιάννης Σ. Γκανάσος
Ἐπειός